

der lichtende fakkel dragen, om die straks aan wie na haar komen over te reiken.

En nu wil ik een, voor onze vrouwen ietwat beschamende bekentenis doen. Maar ik wil erbij voegen, dat het feit toch begrijpelijk is. En wel deze: op de jaarvergadering bleek ook nu weer, dat onze vrouwen nog niet recht aan 't vereenigingsleven gewoon zijn. Dat iemand, wie 't eigenlijk niet eens aanging, vreeselijk boos werd omdat een ander lid een volkomen geoorloofde vraag stelde, komt, misschien, ook wel eens onder mannen voor. Maar dat er gestemd wordt over bestuursleden, terwijl nauwelijks de helft van de leden precies weet, wie de tegen-candidaten zijn; dat er, staande de vergadering, kandidaten van een afdeeling afvallen, waarover dat afdeulingsbestuur zich natuurlijk niet met haar leden heeft verstaan, terwijl er nog andere kandidaten bijgeplaatst worden, hoewel daartoe in 't orgaan van den bond een datum was gesteld, dat was toch wel een beetje erg „vrouwelijk”. Een uitslag van de stemming werd dan ook maar niet bekend gemaakt. En nu zou ik deze onze schande, die door onze onervarenheid wel te verontschuldigen is, niet aan de lezeressen van ons blad vertellen, wanneer ik niet wist, dat er onder onze jonge meisjes een krachtig vereenigingsleven opbloeit. Zij, als jongeren, kunnen zich nog gemakkelijker in de, voor de vrouw nieuwe, levensomstandigheden inwerken als wij, ouderen. En daarom wilde ik heur dezen raad geven: veronachtzaam ook de technische zijde van uw vereenigingsleven niet; laat de leiding correct, niet dwingend, maar ook niet slap zijn. Zoolang alles op rolletjes loopt is een verzuim in den vorm niet zoo erg en wordt het gemakkelijk vergeven, maar wanneer er meeningsverschillen komen, veroorzaken juist de technische fouten soms groote ontevredenheid. Met deze mijn „indruk” kunnen dus juist de lezeressen van M. L. winst doen. —

Zal ik nog iets zeggen over de referaten? De acoustiek van de zaal was blijkbaar slecht: Mej. Barger was moeilijk te verstaan, maar haar rede wordt opgenomen in „De Christenvrouw”.

Zelfs om oud-Minister Bijleveld te volgen moest men zich inspannen. Van *zijn* rede was mijn indruk, dat zelfs de presidente 't niet in alles met hem eens was.

En nu hoop ik dat men deze mijn „indrucken” zal willen beschouwen in 't juiste licht, n.l. in dat van opbouwende critiek. De N. Chr. V. B. telt nu ruim 1600 leden; er moeten er veel meer komen, doch dit kan alleen, wanneer ook onder onze jongeren belangstelling gewekt wordt en wanneer men van eigen fouten leeren wil. Het „oude” vrouwenleven was in veel opzichten gemakkelijker, maar dat mag

er ons niet toe brengen ons aan 't nieuwe te onttrekken.

J. M. W.—W.

UW WIL GESCHIEDE.

Als 't leed maar verre is
Kan ik wel stille zijn,
En zeggen: „Vader-mijn
Doe wat Uw wille is —
Zend angst of droefenis
Of leed — of pijn.”

Maar als 't gekomen is
Zeg ik dat al niet meer,
Als mij mijn liefde en eer,
Mijn vreugd ontnomen is,
Klaag ik vol droefenis:
„Ach, waartoe, Heer?”

META G.

TOEKOMSTPLANNEN

(Bij de plaat)

't Is een gewichtig werk, dat plannen maken!
Gewichtig en ernstig.

Maar bij al dat gewicht en bij al dien ernst lichten hun oogen van niet in te houden vreugde en is er tusschen hen beiden een sfeer van sterk geluk.

Want dat, wat in haar geleefd heeft van het oogenblik af dat het kind in haar sterven ging en de vrouw begon te ontwaken, dat zal nu, en misschien heel spoedig, in vervulling gaan.

En waarvan hij gedroomd heeft, de rust van een thuis, die zijn jonge levenskracht rijpen zal, ook dat is al dichtbij gekomen en staat aanstonds aan te vangen.

Zie, het zal een huisje zijn, ergens, en daarin zul-

len schatten worden ingedragen van veel waarde. Kostbare meubelen en zwaar-omlijste spiegels en kleurige tapijten en...? Ach, ik geloof het niet.

Maar daar zal een h o o p worden ingedragen, de

maakt dubbel stralend deze dagen en de volgende. Hoop geeft vreugde voor vele jaren, — doch een hart dat zijn hoop missen moet is armelijk en be-rooid.



TOEKOMSTPLANNEN

gezamenlijke verwachtingen van twee jonge mensen, die beloften in zich houden van méér zonneschijn en méér vreugde en méér geluk.

Niet waar? Het zal mooi zijn, maar met de jaren zal het nog heerlijker worden, en de hoop daarop

Maar een klein huisje zal het zijn, en o zoo eenvoudig. Doch groot genoeg zal het wezen om veel te bevatten. Ja, zoo groot zal het zijn, dat huisje, dat het bevatten kan de onvergetelijke vreugden van het hoogtij des levens.

Zie, nu zitten ze daar.

Tezamen.

En het kan best zijn dat ze het over heel praktische dingen hebben, waarbij alles wat ik daarnet over hen en hun toekomstig thuis zei, oppervlakkig beschouwd, wel wat ijl kan lijken.

Maar we weten beter.

Want in zich bewaren zij die blijde hoop, terwijl hun oogen lichten en hun woorden blij zijn.

En de vervulling van hun verlangen is nabij.

P. v. R.

INTELLECTUEELE OPVOEDING

Inleiding.

De schrijfster van dit en de hierop volgende artikelen onder het opschrift *Intellectuële Opvoeding* bedoelt niet een handleiding voor meisjesopvoeding in het algemeen te geven. Zij wil slechts eenige belangrijke overgangen in het jonge meisjesleven belichten in hun beteekenis voor het latere leven der vrouw. Hierbij zal dan vooral uitkomen het verschil tusschen geloovigen en niet-geloovigen wat betreft de jaren waarvan een Engelsche opvoedster onlangs schreef dat: „bij de vrouw zoo menigmaal een matte blik of een bepaalde uitdrukking, hetzij van zorg, hetzij van ongeluk, het blijmoedig waas der meisjesjaren op het aangezicht heeft vervangen.”

Voor op- en aanmerkingen houdt de schrijfster zich aanbevolen. Men zende ze onder E. B. K. aan de Redactie.

I.

Algemeene opmerkingen.

De tijden zijn lang voorbij, dat het voor een meisje uit onze middenstanden voldoende werd geacht, zoo zij lezen, schrijven en wat rekenen kon op haar veertiende of vijftiende jaar en men den tijd die haar dan nog scheidde van haar „bestemming”, besteedde aan vrouwelijke handwerken en huishoudelijke bezigheden. In de laatste halve eeuw is er zooveel wijziging en variatie gekomen in wat we hierboven „haar bestemming” noemden en de eischen om daaraan te voldoen zijn zóó veranderd, dat wij beslist noodig hebben een *intellectuële opvoeding*, d.w.z. een vorming waardoor het jonge meisje de eigenschap verkrijgt om bij alles haar oordeel te gebruiken, reden waarom we het verstand zoo hebben te vormen, dat we het „school-

sche” geleerde, zoowel als de praktische huishoudelijke en andere kundigheden daaraan dienstbaar weten te maken. We hebben in eigen omgeving wel voorbeelden voor de hand om ons te overtuigen, dat een meisjesopvoeding, die in kleeding, (= opschik), manieren, (aangeleerd, niet-natuurlijke gemaniereerdheid), en vermaken (zinledige, tijddoedende), haar kracht zoekt, zonder degelijke geestesinspanning bij het meisje te bevorderen, oorzaak wordt van een ledig, zoo al niet mislukt vrouwenleven en een vaak zieligen ouden dag. In plaats van uit te zetten en rijp te worden, kromp de geest van menig welopgevoed (?) jong meisje in. Geen vooruitgang, maar meestal zelfs teruggang in vlugheid van denken en verbeelding, in begeerte naar kennis, in kracht van redenen, zoodat bij menige jonge vrouw, getrouwd of niet, vóór zij de veertiger jaren bereikt „de fut er uit raakt”, zoo men zegt. Boeken over meer dan gewone levensdingen, van meer wijsgeerigen of socialen aard, zelfs verzen, die zij als jong meisje wist *Kunst* te zijn, gaan nu boven 't bereik van haar verstand of kosten haar te veel moeite om er zich weer „in te zetten”. Waar dit zoo is, zij vlugheid en vuur heeft verloren door onverbruikte geestvermogens, zijn de krachten der vrouw dikwijls gebroken onder een last van kleine zorgen, kleine genoegens en kleine belangen die, om haar zóó te sloopen, ten minste *groot* hadden moeten zijn. Deze aftakeling van zoo menige vrouw is te wijten aan een verwaarloosd, hoogst belangrijk deel harer opvoeding, dat der verstandontwikkeling, wat nog heel iets anders inhoudt dan onderwijs en het aanbrengen van praktische levenskundigheden alleen. Leeren zien en opmerken, vergelijken en onderscheiden, klaarheid en vaardigheid krijgen om haar gedachten goed te leren uitdrukken, geduldig, nauwkeurig en systematisch leeren werken, ook in 't huishoudelijke, niet naar een inval van 't oogenblik maar naar een vasten regel, 't behoort alles tot een intellectuële meisjesopvoeding. Daarbij moet een geest van belangstelling en onderzoek worden opgewekt, ook naar sociale toestanden en *het genot* van geestesinspanning als zoodanig worden gesmaakt. De leeftijd van het jonge meisje brengt de neiging mee zichzelf belangwekkend te vinden. Met tact moeten de gedachten geleid worden van het Ik op het leven zelf en de *persoonlijke* taak die dit leven biedt. Het is niet de veelheid van weten maar het bevorderen der vatbaarheid om te weten en de lust om te leeren wat het leven te leeren geeft. Het meisjesleven zal dan meer beheerscht worden door een inwendig licht dan door omstandigheden van buitenaf. Het zal niet zijn een probeeren van dit of dat, maar een levenskeuze, een roeping, als resul-